

PROGRAM GELİŞTİRME

İhtiyaç Değerlendirme Teknikleri

• İHTİYAÇ BELİRLEME DEĞERLENDİRME TEKNİKLERİ

İhtiyaç değerlendirmesinde kullanılan başlıca teknikler şunlardır:

1. Delphi (Anket) Tekniği

2. Progel / Dacum Tekniği

3. Gözlem Tekniği

4. Meslek İş Analizi

5. lęme Araçları-Testler

6. Görüşme-Grup Toplantıları

7. Kaynak Tarama

- 1. Delphi Tekniği (Anket Tekniği) :

- Konu ile ilgili seçilmiş uzmanların (en az 100) görüşlerinin alınması ve ortak görüş sağlanmasıdır.
- Konu ile ilgili uzman kişilere mektup veya e-mail gönderilir ve görüşleri alınır.
- Alınan cevaplarda bir gruplama yapılır.
  - Daha çok geleceğe yönelik tahminlerde bulunma için yapılır

2. Progel - Dacum Tekniği:

Bir işin yapılabilmesi için gerekli işlemlerin işteki deneyimli kişilerle birlikte belirlendiği bir tekniktir. Uzmanları tarafından işin gerekleri çıkarılır. Daha kısa zamanda sonuçları alınır.

Bir DACUM analiz çalışmasında üzerinde çalışılan meslek grubundan 5 ila 12 kişi arası deneyimli kişilerden oluşan bir komite ve bir DACUM uygulayıcısı bulunur.

- En son geliştirilen ve yoğun olarak kullanılan tekniktir.
- Mesleğin beceri profili çıkarılır yani mesleki yeterlilikler ortaya konur.
- Bir iş için gerekli işlemleri söz konusu işte deneyimli, uzman kişilerle birlikte belirleme surecidir.

Başlıca Kullanım Alanları

Eğitim ihtiyacını değerlendirme, program geliştirme, iş tanımlarını yapma, beceri testlerini geliştirme, öğrenci – işçi değerlendirme, öğrenci eğitim ve rehberlik çalışmaları

Avantajları

Çok etkili olması, kısa sürede gerçekleşmesi ve maliyetinin az olması DACUM tekniğinin avantajlarıdır. Bu nedenle Amerika ve Kanada başta olmak üzere pek çok ülkede kurumların kaliteli işgücü performansını sürdürmek ve üretmek için sıkça başvurulan bir tekniktir.

Delphi uzmanlarla , dacum ustalarla (işin erbablarıyla) çalışır.

3. Gözlem:

Kişileri gözleyerek bilgi toplama yoludur. Okul merkezlidir. Gözlem yaparken doğal gözlem tercih edilmelidir.

Özellikle psikomotor becerilerin belirlenmesinde kullanılır. Gözlemler gözlem formuna işlenir.

• 4. Meslek (İş) Analizi:

- Söz konusu mesleğe ait iş ve işlem basamaklarını belirlemek için yapılır.
- İş alt basamaklara ayrılır.
- Alt basamaklar bilişsel, duyuşsal ve devinişsel basamaklardan oluşur.

5. Testler / Ölçme Araçları

Eğitimde test, bireyde aranan özelliklerin ne miktarda var olduğunu belirlemek üzere yapılan işlemlerdir.

Programın girişinde ya da sonunda öğrenciye uygulanan (Başarı Testi) veya program sürecinde uygulanan (İzleme Testleri) sayesinde öğrenme ihtiyaçlarını belirlemek mümkündür.

6. Görüşme / Grup Toplantıları

Görüşme yoluyla öğrenenlerin ve programla ilgili olabilecek tüm katılımcıların program hakkındaki görüş ve tepkileri belirlenir.

Görüşme, yüz yüze olabileceği gibi anket formları, tele konferans ya da internet aracılığı ile de olabilir.

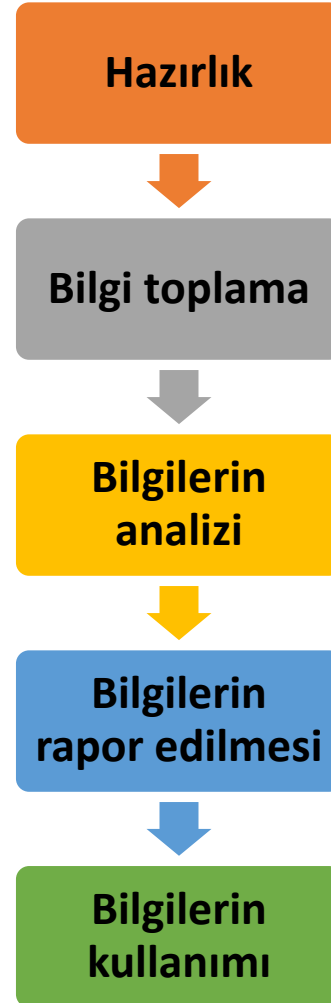
7. Kaynak / Literatür Tarama

Son yıllarda yurt içi ve yurt dışındaki eğilimler, bilimsel çalışmalar, mevcut programa ilişkin verilen raporlar değerlendirilerek mevcut program incelenmektedir.

Raporların değerlendirilmesi

- İhtiyaç değerlendirme çalışmalarında en etkin yollardan biriside denetçilerin hazırladıkları raporların değerlendirilmesidir.
- Sağlıklı bir değerlendirme gerçek ihtiyaçların ortaya çıkmasını sağlayabilir.

Eğitim İhtiyaçlarını Belirleme Süreci

KPSS/2004

Program geliştirmede ihtiyaç analizi yapmak için aşağıdaki yöntemlerin hangisinden yararlanılmaz?

A) Mikro ğretim

B) Kaynak Tarama

C) Dacum

D) Delphi

E) Test

CEVAP: A

1. Aşağıdakilerden hangisi, program geliştirmecilerin cevap aradıkları sorulardan biri değildir?

A) İstendik davranışları kazandırmak üzere düzenlenen eğitim durumlarının etkililik derecesi nedir?

B) Öğrenciye kazandırılacak davranışlar neler olmalıdır?

 Öğrencide görülen davranış bozuklukları nasıl düzeltilmelidir?

D) Yapılacak değerlendirme sonuçlarına göre, mevcut programlarda ne gibi değişiklikler yapılmalıdır?

E) Hangi eğitim durumları düzenlenmelidir?

4. Program geliştirme çalışmaları öncesinde ihtiyaç analizleri yapılırken bireyler üzerinde de başarı testleri, tutum ölçekleri, ilgi envanterleri gibi farklı araçlar ile bilgi toplanmakta, bireylerin var olan eğitim ihtiyaçlarının, ilgilerinin, tutumlarının, yeteneklerinin, öğrenme yollarının, geçmiş yaşantılarının belirlenmesine çalışılmaktadır. Bu sayede programın hedeflerine, içeriğinin ne olması gerektiğine karar verilirken diğer taraftan da hangi davranışları nasıl öğrenebileceklerine yönelik de bilgi toplanma imkanı sağlanmaktadır.

Bu açıklamaya göre yapılacak benzer bir çalışmada aşağıdaki değerlendirme tekniklerinden hangisinin kullanılması beklenilir?

- A) Ölçme araçları
B) Delphi
C) Kaynak tarama
D) Meslek analizi
E) Progel (Dacum)

12. I. Eğitimde hedeflenen bir durum ile var olan durum arasındaki ilişkileri ortaya koyma
- II. Eğitimsel bir durumun gerçekleşmesi ve gerçekleşmemesi durumlarının kayıp yönlerini ortaya çıkarma
- III. Geleceğe ait yordamlarda bulunma
- IV. Belirlenen konuyla ilgili olarak bireylerin görüşlerine başvurma

Yukarıda özellikleri verilen ihtiyaç saptama yaklaşımları aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru sıralamayla ifade edilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Demokratik	Analitik	Farklar	Betimsel
B)	Analitik	Demokratik	Betimsel	Farklar
C)	Betimsel	Analitik	Farklar	Demokratik
☒	Farklar	Betimsel	Analitik	Demokratik
E)	Farklar	Demokratik	Betimsel	Analitik

9. Milli Savunma dersi öğretim programının yeniden geliştirilmesine ihtiyaç duyulmuştur. Bu dersin programının geliştirilmesinde ise komisyona Emniyet Genel Müdürlüğünden ve Kara Kuvvetleri Komutanlığından lisansları program geliştirme olan iki albay davet edilerek gerekli durumlarda kurumları hakkındaki temel bilgilere ulaşılması amaçlanmıştır.

Komisyona davet edilen bu iki uzmanın aşağıdakilerden hangisinde yer alması uygun olur?

- A) Karar ve Koordinasyon Grubu
- B) Talim ve Terbiye Kurulu
- C) Program Çalışma Grubu
- D) Program Danışma Grubu
- E) Program Geliştirme Dairesi

11. Aşağıdakilerden hangisi program geliştirme grubu için söylenemez?

- A) Programları hazırlama, uygulama ve değerlendirme aşamasında görev yaparlar
- B) Program geliştirme, konu alanı, öğretmen ve diğer uygulayıcılar asil üyeleridir
- C) Çalışmalarını her üye tam zamanlı olarak yürütmektedir
- D) Program hakkında yapılan geri bildirimlerin programa yansıtılmasında görevlidirler
- E) Gelen dönütlerin içerik yoğunluğuna göre programı iptal edebilir ya da yeniden düzenleyebilirler

14. "İlköğretim Matematik programında yer alacak konulara, bu konuları bilmenin öğrencilere neler kazandıracacağı ve bilmemenin nasıl bir eksiklik doğuracağına bakılarak karar verilmiştir."

Yukarıda temel alınan ihtiyaç analizi yaklaşımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Progel - Dacum
- B) Farklar yaklaşımı
- C) Betimsel yaklaşım
- D) Analitik yaklaşım
- E) Demokratik yaklaşım